

Daq boker

00111

Daqbok
av
Larsmann Eirvin
fra Wideday
1931 - 32.

Dagbok

fra
Overvintningen i Widebay 1931-32.

av
Långström G. Björnes

Laas er jeg da atter her i Widebay.

Da jeg sidst var her i 1927-28 hadde jeg lovet mig selv at det skulde være den sidste overvintning paa Svabard. Men den overhåndtagende arbeidsløshet, ledsaget av lø-
-kuper, streiker, og kortsynt kråbepolitikk og derau følgende dårlige tider i Norge tvang mig ut paa overvintning igjen. Den lov-
-giste "kultur" som vi ogsaa skal være velsignet med til over mål begyn-
-der paa mange forskjellige måter at gaa mig paa nervene, og da har man bare godt av at komme ut og "tuffe" sig litt. Min utferdsstrang og jagt pasja-
-ner maa, ^{jo ogsaa} naar den annet, tilfredstilles for en hver pris, hvis jeg ikke skal gaa til grunde.

Utsigtene for at gøre en lænsam-
tær ud af demre over vinteringen er yderst
minimal. Si for det første er prisen i
den senere tid faldt katastrofalt paa
allstags vildtskinn, for det andet har
det uden min tillatelse, overvintret syv-
fangerne paa mine fangstfelter her i
Wildebay helt siden jeg reiste herfra i
1928. Avkastningen maa da sandsynlig-
vis være saa stærkt reduceret, hvis den
da ikke er helt uafgjort med uvræn-
krik og gift, som tyvfangerne, efter hvad
jeg har bragt i erfaring, var rikelig for-
synet med, at en lænsam fangst er
uføleligt. Men om jeg ikke faar mere
end en bitteliden fortjeneste, saa er det
dog bedre end intet; si i Norge ligger
situationen desværre slik an for tiden,
at det ikke er mulig at tjene "salt i
søppa" hvarledes man end snur sig.
Jeg har derfor intet at tape av denne
overvinteringen. Desuten maa alle
fangsthyttene mine isiden av Wildebay

gjennemgaa en omfattende reparation
og ombygning. Efter at proviant, utrustning
og min plan for overvinteringen var godt kjendt
av myndighetene i Trondheim og efter at ^{jeg} hadde
set mig lei paa de mindrevaridige kina-
stykker som spilles for tiden, besøkt "Sirkus
Globus" og fløket litt, i all uskyldighet, med
julebarnden, bar det av sted.

Et fragtfartoi denne gang var "Hjort"
av Trondheim, skipper Hans Petersen. Med sam-
me fartoi fulgte ogsaa to andre overvinte-
re, nemlig L. Winkler og K. Peterdal
som skulde til Glomsund og overvintre
i noen gamle fangsthytter som angivelig
skal eies av C. Løthar og fru Killeengen
Petersen Trondheim.

Været var av desværre ikke gunstigt.
Kuling av s. vest med sterke regnbyger
brang os til at søke havn i Torsvåg hvor
vi blev liggende to dage.

Turen over nordhavet tilbakegdes
dog uten noe nevrdig forsinkelse, Det var

helt siden sydvestlig vind, som stadig veks-
-let i stykke frisk bris til kuling, derinde stendi-
-melken til vest, med dønning, sterke regnby-
-ger og tåke. Efter 4 dognes fart fik vi gjen-
-nem taken landkjending paa Lydkap.

Vi fangstmann, som bærer landkrabber at
-regue, var alle samme mere og mindre sjøsyke
Winters 3 kjæmmer, som var fastbunden op
-paa dækket, holdt til at begynde med en for-
-argelig hylekantsert, men naar de ogsaa blev an-
-gripen av sjøsyken, saa la de sig pladask
-ned paa dækket og holdt kjæft. Men hverken
-skipperen eller mandskapet ombord merket det
-mindste til sjøsyken, de syntes bestemt at
-drives udenrøst og forskallet siden med læier
-og spetakket og spise sine maaltider med
-med glæpende appetit; Men saa har de
-ogsaa været selvfangst i nordishavet fra de
-var en neve stor. Jeg måtte holde kæien
-helt siden og ^{hæse} måies med af misinne man-
-skaps brutte hårdfisked, gode humør og
-malkyst. Men det var dog et skaar i glæ-
-den at tobaken, som er alle sjømens aera,

holdt paa at ha stuet ombord; Da vi seilte
-ud fra Norge var det nemlig, grunnet lokalken
-blit en folig mangel paa tobak. Men da
-vi viske at i Kingsbay skulde det endnu være
-en gammel forsyning av den efterdragede vare
-lovede jeg, selv om jeg ikke selv bruker tobak
-i nogen for, mandskapet at forsøge dem med
-tobak for resten av turen, hvis de vilde
-avlaape Kingsbay. Mit forslag blev akseptert
-med begjæring og humøret, som var med
-adgaende, sleg latter til tops.

Ved Lydkap møte vi "H. Maiblausten"
-av Fransøium, skipper Zugv. Svendsen som
-hadde været paa hvitfisk fangst i Bellstund; Da
-fartøiet tungt i vannet stilet vi os til at
-det måtte endel fangst inde. Senere har jeg
-bragt i erfaring at hr. Svendsen skal ha gjort
-en god fangst med hvitfisk. Men det er vel
-med hvitfisker, som med de øvrige ishav-
-produkter fortiden, at de er antrent usalgeli-
-ge. Gjennem tot tåke og kalvis fannet vi
-os ind til en fangstlykke i Herrestund. Vi bes-
-set paa land en kampfyr, kull og litt proviant

Hytten, som skulde bruges til bostation, var bygget paa et sumpigt sted og var adskillig medtaget af tidens tarm, en flerk fot tyk masse-graad jordvold omgav hele hytten, naar vi åpnet dørene slog en muggen klam tuff as imøte, det sandt ~~er~~ vake av seggene ind-rundig og gulvet var dækket av vandam-mer. Et ubemerket sted for en søm ønske at dø langsomt av gift og skjortæk.

Fløvedhytten hvastil vi kom nagen timer senere, var dog betydelig bedre, selv om utsigten lot meget til bakte at ønske. Men det jeg særlig fæstet mig var det, at det ~~er~~ saa vidt jeg kunne se ikke fandtes en pinne rødvæd i fjæren paa nagen av stedene. Hvorfor skal fangstmannene hænke ved som er en livsbetingelse for alle over-nimbere? Kysten ved havedhytten er ube-skyttet og farvannet opfyldt av røkser, hol-ner og syulige og usyulige skjær, likesam hele vesthavet staaer paa i all sin valde. Men netop da vi kom til hytten var det heldigvis, sjævnak og godt veir,

og vi fik da, uden av brytelse lasset alt paa land og berget ind i hytten.

Fangstmændene fra Glamsund fulgte med videre nedover til mundingen av Høfjorden, hvor de forlot as i sin medbragte motorbåt, for at gaa indover til Langyear-byen hvor de hadde en smaa båt og endel an-ner utrustning som de skulde bruke og der-paa gaa til bakte til Glamsund igjen.

At gaa der langvei fra Langyearbyen til Glamsund i en åpen motorbåt, hvor hele kysten ligger åpen mot vesthavet og far-vannet er turent er ikke hvermanns job, og jeg for min del hadde ikke vaget at paa-ka mig den turen. Men de guttene greier det nok med glans, si de syntes ikke at være bakt bakte en vagt.

På Kingsbay kom vi om natten, ved kulkaien laa fangstmannen P. Peder-son Høfjord med sin smaa skute og ma-^{jeg indpuder} torbåt. Om bord hos Høfjord fik ^{jeg} anledning til at hilse paa følgende fangstmannene Alfred Johansen, Hans Nilsen, Løvre Hansen

og Luen Olsen. P. Pedersen hadde solgt sin motorskøyte til Alfred Johansen og Luerre-
Glansen, og Pedersen skulle sløppe over vinteringen
helt og reise hjem, ti overvintring for tiden
var etter hans mening ikke til at leve av,
og da kunde man likesaa godt reise hjem og
sutte ihjel. Alfred Johansen skulle derimot
atter overvintere i Lydgat sammen med
Hans Lørdal eller Luerre Glansen. Det er
nu femte året Alfred Johansen overvintrer
paa samme sted i et trek, hvorledes han
kan faa det til at lønne sig er mig en gåte.
Over Leivard Svabard fra og med Kingsbay
og til Verlegenbuk har det overvintrer fulgt
mannen ubrøt siden 1920, saa det er nu
etter min mening paa paa høi tid at lan-
det faar hvile en stund, skal sarsbestan-
den kunne paa føle igjenn.

Torsdag med, vann, kull og tobak
forlot vi Kingsbay den neste dag.

Blandt de sidste nyheter fra Tuten ver-
den som jeg fik høre i Kingsbay var
det at "Kantilus" var gåt fra Tromsø

etter nok en motorskade, og var paa
veien til Nordpolen. Derefter var forbindelsen
med verden avbrøt paa ubestemt tid for min
del, alle brøer kastede av bak mig, en tilbake
venden til sivilisasjonen utelukket for neste
aar. Nu når vinteringen er kastet er det forsøkt
at se sig tilbake, men la det staa til, det
får da gaa som det kan.

Da Motorskøyene var passert fik vi
det fineste veir av verden, blankt stille,
solskin, ~~med~~ med klart sigtbart
veir og aldeles sjönak, ikke en litte is
at se. Gjæstet paa Reinsdyrlandet og serverte
vi en ny hytte som Luen Olsen har bygget
siden sidst jeg var der.

Edet herlige veir lignet var tur indover
Widobay en ferie reise indover Ryngufjord
med "Fransögut" en sommerdag.

Paa turen indover Widobay var vi frem-
me ved alle historianene og førte paa land
præciant og utrustning av forskjelligslags.

Den 14. august gik jeg paa land
paa Lufstfjordnes, og tok foreløbig ind i

min gamle hoved station. Ved at forløfte
mig paa en kullsek paadrog jeg et saa
slent rygende at jeg ikke kunne fa det i bes-
singen av mine saker paa land, men må-
te straks gaa til sengs, hvor jeg blev liggende
hjulpeløs i 2 dage, den tredje dag overførte jeg
mig med stor forsigtighed op av sengen og med
hjelp av 2 staver. Sparett jeg, under store
besvær til en ^{best} efter vandr.

Efter nogen dages forløp følte jeg saa bra
at jeg midt i med båten for at hente hjem
en last med roverd, men det skulde jeg
ikke ha gjort, til efter hjemkomsten blev
jeg verre i ryggen end før og blev efter liggende
hjulpeløs i flere dage. Det saa sandelig ikke
lyst i for mig og jeg var ikke "høi i
hænder" der jeg laa og ikke kunne røre
mig av flæker. Nogen hjælp kunne jeg ik-
ke regne med for Nøis kam til vestsi-
den av Widdby engang i løbet av høsten,
men som regel pleier Nøis alt at være
sent ute, saa for den saks skyld kunne
jeg ha sandret over til den sveige jagt

marker længe for ^{Nøis} Naadde frem.
Her har gjalt det nok at stole paa sig selv og
svinge sig til at bli frisk igjen hurtigt utelig.
Og det hjalp; ti efter nogen dages forløp
merket jeg at smertene i ryggen begynte at gi
sig; men jeg måtte ja være ytterst forsiktig,
ti ved det minste fejltrin var det som
jeg blev stukket med en kniv i ryggen som
for øvrig føltes som om den var brukt
snert. Paa båten tørde jeg ^{ikke} engang at
tanke de første 8 dage, ti av "skade blir man
klok men ikke rik" oben efter hvert som
jeg blev friskere iket jeg arbeidstempet, det
gjalt nemlig ta den forsømte tid igjen, ar-
beidsdage paa 14 - 16 timer var saale-
des ikke skjeldue, og det var en masse
arbeider at bli ferdig med for høstfor-
mere og vinteren satte ind.

Det første jeg måtte gjøre var at bygge
en ny hoved station, til det ais med hadde
jeg materialer fra Norge; Den gamle hoved
bygning var nemlig bygget i all hast høsten
1921 i flugt med en rusebad paa en ca. 2

meget høi lagim-banke som var omgitt av
hav. paa tre sider og forbundet med land
med en smalt fange bestående av sand som
blev overskyttet av sjøen i stormfuldt veir.

Det kunne ogsaa indrøffes, naar det var
springflod i forbindelse med isveir et sjøen
gik helt op under gulvet og endelig var hytten
indvendig saa tilgriset av den sidste tyofanger-
sen Erling Enoksen som opholdt sig der i
før at det ikke var varende i den en vinter
til. Rotten stank av spækstrav og annet av-
fall som dekket gulv, bord og benker ^{i flere lag} og
mig inasen saa snart jeg åpnet døren

Jeg måtte dog, saa nådig jeg end vilde,
ta midlertidig opphold i hytten medens jeg var
syk. Men saa snart jeg følte mig bedre be-
gyndte jeg at rive ned den gamle hytten og
brøytet alle den materialer som var brukbar
til den nye hytten. Den gamle rüssebøden
som stod i ende med hytten, rev ^{jeg} ogsaa
ned for at bruke den til brændsel. Rüssebø-
den, som jeg tidligere har brøgt til lagerhus
var av Enoksen brøgt til W.C. og kunnehus

sidste vinter, har jeg reparert og vedlikeholdt i
aarene 1921-22, 1924-25 og 1927-28.

Av saadanne rüssebøder, som alle isin-
tid er oppført av rokvod, findes der 4 ialt i
Wildebay 2 paa østsiden og 2 paa vestsiden,
de 2 paa østsiden synes at være best utbe-
rust og synes utvilsomt at være benyttet som
bistationer. Den nye hytten som blir betydelig
spære og tidsmessigere i en hvorkensende, bygg-
et jeg op et stykke utenfor lagønen og paa
en gjent stigende bakkeskranning med
galdt utsigt indover hele Kustfjord.

Den 29. august var den nye hytten alt saa
meget ferdig at jeg kunne flytte ind, men
forløblik måtte jeg bruke kasser til bord og
benker og i flaberg paa gulvet.

Jeg har gitt mine 5 hytter paa østsiden
av Wildebay følgende navne: Den indste
bistationen i Kustfjorden heter, "Kustholu-
hytta, hovedstationen som jeg nu bygger
heter "Villa Kustnes", den nærmeste lei-
station utover, "Etatorahyttta, den dærest,
"Svarberghytta, og endelig heter den ypperste

hytten, "Villa Abien."

Veiret har været svært uroligt hele tiden, men et hvert lite af holl bejftet jeg, dag som nat, at fire hjem roked og skylt erlad som skal brukes til lokke mat til roven, intet svivore som jeg spiser selv, men blev det lange imellem hægang jeg kam me ut med hat, saa slap jeg af for snad svivner og måtte da skylt strandsnipper for at holde mig med ferskt kjøt. Jeg var flere smaa turer ute i nærmeste besøg og saa efter rype, men jeg saa ingen for den 12. september, men da var det masseris med rype overalt, det var likesom den plutselig var ryset ut av en sek jeg kunne se største og mindre rype flokke kam me flyvende til alle døgnets tider, vestfra over havet og istsone og stod sig ned overalt endog lige ned hytten, tilsynelatende dødstruffe. Da det netop i de dage var en langvarig sne storm av n. vest, saa tror jeg at rypene flyvende inda veiret fra Grönland.

Nu var det slutt med kjøtrader, jeg buet fra nu av som "Caurmann"

men mere end 4 rype om dag klarte jeg dag ikke at epise af. Jeg begyndte ikke at skylt rype til vinter foræld fra medio oktober, for at de ikke skulle bli kalt for gamle; de sidste rypene i det gamle aaret skjøt jeg i månedskiftet den 30 november. Da jeg hadde skjøtt 420 rype til sammen, mente jeg at ha nok for hele mærketiden. Øløbet av haster skjøt jeg ogsaa 15 snad og endel ufjægle, de sidste brugte jeg til ^{agru} pada rovefellerne.

Den 27. september rodde jeg til Karspyuten for at se om Nais eller nager av hans folk skulle være kammet, men da der endnu ikke var nager rodde jeg straks hjem igjen. Jeg brugte 8 timer paa hele den turen. Hytten paa Karspyuten, som fra først av blev bygget av Nais, Skererson & Co. er i enhverhenseende slik som en fangsthytte ikke skal være. De forskjellige overviklere som aar om har brugt hytten har forandret paa den enhver efter sin smak, og ved hverforandring er den stadig blitt verre og verre; Nu er den bare en kuli

- katur av en bytte. Det varste med hele
bytten er dog det, at ytter døren, som er saa
lang nedentil at den når helt ned til marken
mot all sadvane, - gaar utover, blir det
en pløtsselig snestorm, saa kan man ri-
kere at bli inddægt, si når sne og is presses
sammen til en stenhård masse mot en
byttedør som gaar utover, saa er det jo
tumlilig at faa den op.

Den 28. september saa jeg ryggfinnen av en
håkjerring, som kom svømmende hit til
land, i kjøkken hadde den et stykke spök-
skinn som den forsøkte at svelge, gladde
jeg hat en lang krok kunne jeg uten
vanskelighet draad håkjerlingen paa land;
Men nu måtte jeg bare nøies med at
spaa paa fjæren og saa paa den.

I de sidste dage av september ind-
gik jeg en flere dages rundtur over hele
fangstfeltet, dels for at reparere fæller
og dels for at se over rævbestanden
størrelse, for derav naagtunde at slutte
mig til, hvor stor fangst jeg kunne

gjøre regning paa at faa. Det makte mig
det brist syrn, hele fangstfeltet var like som
ufdød og liknet en gasforgiftet slagmark;
Filtross for at det var rygene paa marken
kunne jeg gaa flere km. før jeg makte et us-
ligt røvelpar. Alle mine fangstbytter var
mer og mindre rampant, ovenne sund-
brædt eller knust, og bytterne tilgriset
indvendig. Paa ca. 10 lavfælle fandt jeg
desuden kuerslitne bysningstumper, som
ufvilsomt har været benyttet til at faste
giftæter fast med. Da alt tyder paa at alle
mine fangstbytter, paa en nær, og alle fælle
har været benyttet sidste vinter, er det ingun-
andse som har været her ind forling
Enoksen som angivelig, sammen med
sin broder Alfred skulde overvintre paa
vestsiden af Widebay 1930 - 31.

Det er en kjendt sak blandt alle fangst
mænd at roven aldrig fortærer mæke paa
stedet hvor den finner, ^{der} men forsøker, hvis
det er mulig, at bære den med sig et kortere
eller længere stykke. Eimer som gifæter

med byssing
som er fastet til stener eller felter, saa
er det ingen sak for den at bide over byssing-
en og bære den med til et ensides sted hvor
det senere blir umulig for fangeren at finne
den igjen. Er roven fullen saa spiser
den op åten helt eller delvis og blir liggende
død paa stedet, innsatfall graver roven
åten ned i snen eller marken til senere bruk

Om våren når snen smelter bort kan
man stor måken, eller andre rover, finne
den bortgjente åte eller kadaver av en
eller flere forgiftede rover og det samme
gjentar sig som før er nevnt, og saa
ledes forgiftes litt efter litt hele fangst-
felter. Hvilken skade en saadan fangst
måte har paa rovestammer er innlysen-
de for enhver. Hele østiden av Widdabay
baser inniskjinnelige tegn paa at her
har været brøgt ulovlige fangstne.
Sæder helt sedan jeg reiste herfra i 1928.

Slutelig fant jeg ogsaa restene
av en skittet av og stunder en felle.
Det tyder paa at Erling E. Noksen

flere
som visste at det ikke blev anledninger
for ham, til at drive rovfangst i Widdabay
indloft ^{med vilje} slaa ned alle fallene efter endt
fangst tid, for dermed at gjøre mest mulig ska-
de medens han endnu var her.

Jeg kjenner ogsaa en annen fangstmann
som lider av saa kronisk downskap at
han ikke gidder at slaa ned fallene efter
endt fangst tid.

Alle fangstman kjenner sikkert til at bruke
av gift til fangst av rover og bjørn paa Ival-
bard har været forbudt i mange aar;
Men Erling E. Noksen Balsjord har inset
hensyn derfor, saa lange folgene him rove-
ner andre. Det er derfor paa tide at myn-
dighetene for den slags kører kraftig efter
dingebenet. Gladde det nu været anledning
for mig at reise herfra saa hadde jeg gjort
det med en gang; si jeg er klar over det
at jeg ikke faar såpas fangst at jeg
dokker utgiftene. Men slik som det ligger
an, maå jeg nok desværre være her i
vinter ogsaa!

Den 7. oktober sadde jeg utover langs
østsiden av Nidebay for at reparere og gjøre
en histationen, sette ind nye bølver
og reparere faller og fire samt new skved
Dæket var hele tiden usædvanlig stor-
mende. Den 12. oktober gik jeg hjem til
hovedstationen til fots! Medens jeg var fra
værende, hadde det endelig, ifølge en skri-
velse som laa paa bordet, vært folk i
besök. Det var Hans Lørdal, som nu
altsaa er sammen med Nais. Hans Lørd-
dals hovedorinde var at læne parafin hos
mig da han i brev skriver at han ikke
sick en dræppe av den rimvordlige vare;
Dens parafin blev nemlig, paa en for
mig ufattelig måte, sendt paa land til
Lørd Olson paa Biskaiersbük, originalig
for at gjøre Lørd Olson den tjeneste
at bytte med hann som hadde para-
fin av mindre god kvalitet, senere sküb-
te da Lørd Olson fylle av sin mindre
vordige parafin i "dunkar" og fire til
sin histation paa Reinsdyrlandet, hvor

fra Nais skulle hente den til sin hoved-
station til Grachükem. Men da Nais og
Lørdal kom til Reinsdyrlandet for at
hente parafin, saa var der ingen ting av
den simple grund at Lørd Olson ingen
"dunkar" hadde, men det türde jo Olson
vide for hann fik Nais overtalt til at levere
sin parafin fra sig. Men nu lovet Lørd
Olson at fire Nais parafin til Reinsdyrlandet
i en "tünna;" "Og mer jag lover en ting
saa er det sekert." Forsikret L. O. ved sasse-
den; Men det ved jo enhver at det for det
første ikke lar sig gjøre at transportere pa-
rafin i "tünna;" da den, parafinen, vil løke
ät efter hvert man fyller paa, for det annet
er det vanskelig for ikke at si umülig mü-
lig at fire noget i en liten åpen båt fra
Biskaiersbük og til Reinsdyrlandet i okto-
ber md. Det türde jo först og fremst
Nais, som er en gammel erfaren fangst
mann, forstaa, men naar han allikevel lot
sig overtale av L. Olson til at levere all sin
parafin fra sig, uten at faa noget i re-
statning, saa türer jeg paa at der må

vare en alvorlig fejl i topstykket hos
Kais, og han betød virkelig mental unnu-
søkes for han begar ^{den} værre faldser.

Merkelig er det ogsaa at Hans Lørdal
som i motsætning til Kais, synes at
ha et godt topstykke, gik med paa en
saadan, mildest talt, malbaaglig bytte-
handel. Efter hjemkomsten den 12. har
jeg arbejdet med indredning af hytten, ordnet
med sengetækt, og smid pinner og laas
til fangsttiden er inne.

At pelsen paa de 4 husrøvere, som
jeg havde maaket til hovedhytten, kunne
jeg se at jeg ikke kunne begynde fangst-
en før efter den 20. oktober. Om kvællen
den 21. satte jeg op de første felleene ved hytten
og iløbet af natten fik jeg alle 4 husrøvere
de var desværre endda ikke helt füllhår-
de, men da jeg havde et saa uræklig
stort fangstfelt maatte jeg allikevel begyn-
de fangsten skulde jeg bli ferdig med opst-
tningen af alle felleene. Til midnatten
var der end. Den 22. oktober gik jeg indover

til "Tustbotrytta" og satte op alle felleene.

Den 24. var jeg tilbage igjen med et hvid-
rov som fangst, men de var desværre av
dårlig kvalitet; jeg reparerte mi fottækt og ord-
nede mig til at gaa tilbage til kistationene og reise
op felter. Den 25. naadde jeg til "Tiatorahytta".

Kammeret blev jeg ubehagelig overrasket.
En ubuden gjest, i egen skap av en andartet
slagkjær hadde nemlig været i besøk ved hytten
og gjort all den skade som gjøres kunne,
indtækt var indslat, dærene oprevne, alle
matten oppist, kjøkkentækt borte, og parafin
kammeret slat flat, det eneste som var u-
rørt var sengetækt, ovenen og fyrstikkene,
men selve gjerringsmændene hadde klokkelig
nok fjernet sig itide, utnok hadde jeg kun
hagelgeværet med mig, men i den sidste
ning jeg var for øieblikket hadde jeg ikke
betrukt mig paa at kinnene var med
ubest. Men hvor var kjærnen kam-
men fra, og hvor var den gat hen?
Efter 7 timers marsj og arbejde med felleene
fjellte jeg mig både sulten og trøt, men

da all maten, som for noent var op-
spist, saa kunne jeg ikke bli der maten over,
skulde jeg snu og gaa tilbake igjen, eller skul-
de jeg fortsatte utover til neste hytte?
Jeg valgte den sidste utvei, det fik vinge sig
om bjernen ogsaa hadde besøkt hytterne igjen,
og spist op all maten, saa kunne jeg skyte
kyper neste dag, innsjfall kunne jeg spise
de 9 eggene jeg hadde i ranselen til
og gaa paa fallet. I illmarsj fortsatte
jeg altsaa utover, det gjalt at skynde sig
for det blev altfor mørkt, si for alt jeg
visste saa kunne jo bjernen ligge paa
tær et steds paa veien, og alt tydet paa at
den var av en andartet sort, saa var den
ikke god at kunne utfor i mørket bare
med et haglgevær som våben; for alle
tilfallers skyll saa jeg mig godt for og holdt
geværet parat, men jeg hadde allikevel
barrige anelser, endan udyret allikevel
var kommet utenfra og ødelagt alle hytte-
ne, isjfall var det sannelig ikke godt
at klare sig. Men da jeg passerte et

et fjellkar, som alle, baade dyr og men-
nesker maa igjen^{men}, som skal gaa ut eller
ind langs isstiden av Widebay, og ikke saa
spær i mynen, da ble det hærmet befydelig,
for da skjante jeg at ikke var gaa utover.
Og ganske rigtig, da jeg efter 4 timers tur
ble tvangsvis kam til "Svartberg hytta", var alt
utvært, jeg var snar at komme mig ind
og faa mig mat og en velfortjent hvile;
Men gvaert hadde^{jeg} staaende for sikker
hetskylt like ved kieren av maten.

Dagen efter gik jeg videre utover idet jeg un-
nødvendigvis satte op alle fellene. "Villa Møen"
var heldigvis ogsaa uskat; De to paa følgende
dage var jeg utenfor de to nærmeste isbrøe
og satte op fallet, jeg måtte ogsaa arbeide
en hel del nye felle da alle de gamle felle
nærmest hytten var opbrødt. Saa var
det tredie dags morgen efter at jeg var
kommen til "Villa Møen" jeg hadde net-
op faa^{et} varme i oven og saa kaset mig
med en "flers" i kieren, at jeg gjennom
stormen hørte nogen som gik tungt ute

paa skarsmer, jeg skjænkede med engang
hvadslags kar som nu kam i besøk, jeg
sprat op av kaien som et aljet lyn, men
før jeg fik fat i Kragrisben, som jeg hadde
været saa forutseende at ta med mig sidst
jeg var røende utover i båt, kam den første
glassnute klirrende indover bordet; jeg rev
op ytterdøren og avfyrt ^{paa gaaaffaa} et skud mot bjørn-
en som bare stod en par meter fra mig i
fird med at slaa hele vinduet ind. Men
da jeg ikke gav mig tid til at ta ordentlig
sigte og det dertil var mørkt med snefok
blev det bare et streifskud som rammet bjør-
nen, idet den kastet sig rundt og sprang sterkt
blødende utover; saa snart det lysnet av dag
optok jeg forfølgelsen av bjørnen; men i det
lette snefokket mistet jeg snart sporet, bjør-
nen syntes at være let saa. net idet den hadde
gjørt lange hop opover mot et lite dal-
fjor. Da det viste sig senere at bjørnen
var kommen innerfra lange kysten
saa skjænkede jeg at han hadde nok været
og idelagt "Svarthbergkytta" ogsaa, jeg gik der.

for indover for at faa syn for saken. Og
ganske rigtig det var nok desværre som jeg
tenkte, "Svarthbergkytta" var grundig idelagt;
men det verste var dog det at bjørnen paa sin
vei gjennem felle terranget hadde reust istyk-
ker 2 hvitron som var gåt i felle, og des-
uten var alle felle medrevet og aglene
opspist; Bjørnen hadde, ved at følge mine spor,
funnet frem til hvor eneste felle. Men nu
hadde jeg at være kvit bjørnen, men for
sikkerhedskyll laget jeg mig et signal bestaa-
ende av en snar hvis ene ende var fastet
til et stykke spek som laa ute paa sne-
skarben ret nedenfor skyteluken, derfra fort-
satte snaren gjennem et litet hull i veg-
gen til nagen komme sammen bundede
blikbokser hvor den andre ende var gjort
fast. Neste morgen, antent paa samme
tid som første gang, "singte" det kraftig
paa "signalet" blikboksene begyudte nemlig
og dans "Galling" og da forstod jeg
jo med engang hvem som var "spillemann".
Jeg aapnet forsigtig skyteluken, og ganske

rigtig der stad "gübben" og delikadeste sig
med spækstykket; nu tok jeg anhyggelig sigt
og pang! der laa bjærnen paa sine ryg-
vinger, med en füllbrøffer gjennem
habet. Det viste sig, til min forbauserse,
at var den samme bjær som jeg skjøt
paa for to dage siden, idet den hadde et
friskt saar, efter et streifsküt i brystet.
Oven ^{uhørt} saa prek var altsaa bjærnen at den
kann tilbake efter at den var saaret, for
at gjøre mere ügagn. Skinnut av bjærnen
mætte 2 meter fra mäten til halespiden
og hadde nogen lunde god pels, men den ringe
erstatning jeg har i skinnut, viser paa langst
var ikke op den skade som bjærnen gjorde
paa proviant, hytter og fangst.

For at ürligne den skaden bjærnen gjør
de paa provianten og hytterne måtte gjøre
to ekstra turer utover terrængen.

Som jeg for har nævnt var veiset
hele første halvdel av oktober med üsad
varlig stormende, med besydelig frost
og stekt snefald, det begynte at darme

sussørpe paa høvet, likesom landkallene
blev mærligke. Paksisen begynte allerede at
nerme sig nordfra, enkelte store tykke isflak
saadde, som polsens forløpere helt indtil
binnen av Widdbay. Men fra medio oktober
blev det plötselig ünslag i veiset, det blev nem-
lig bare sydlige og sydvestlige külinger, med regn
og endog værmegrader, landkallene forsvandt
altet som dugg for solen, sørsisen likesaa,
alle fjellbokker smeltet op og blev til fossende
elver, marken blötnet op og forvænt sig flere
steder til höis bergjærne. Alle fallene som
jeg næisnemndelig hadde fält opreist faldt
ned igjen, nu måtte jeg begynde med op-
søttingen av alle fallene for fra igjen.

Da jeg den 5. november raddo til vestki-
den av Tustfjorden for at sette op nogen felle
jeg hadde der, fik til min overræskelse
sk at de allerede var sat i bruk.

Det kunne ikke være andre end
Hans Holterdal som hadde sat op de
follene dengangen han ~~var~~ var
i besök hos mig den 9. oktober.

Dagen efter sadde jeg til Karspynten,
men da der ingen var til stede lå jeg
følgende skrivelse efter mig.

Hr. Hans Salendal!

Da jeg igår sadde over Fustfjord for at
sætte op en del faller som jeg har der,
saa jeg til min grænse lide forbauselse
at de allerede var tagt i bruk. Da du er
fremmed her i Widelag maa det være
efter ordre fra Nais at du her tag mine
faller i bruk. Alle de fallene som findes
paa vestsiden av Fustfjord har jeg ført
dit allerede i 1921-22, altsaa længe før
Nais begyndte at byr fange i Widelag.

Jeg har bruk for fallene mine selv,
og skulle jeg træffe nogen paa byrfangst
i serouget med mine felle, saa vil det
ikke bli svært for nedkam-mændes hel-
bred. Nais tvds frakthed maa gaar over
alle grænser skal jeg ha et opgjør med
sine.

Georg Björnnes

Jeg holdt mig nu hjemme ved hoved-
byggen i de 14 dage og var beskjæftiget
med forskellige arbejder, saa som at vaske
skid den tøj, reparaere fottøiet, kløve brønde
og bore i saummen alt røveden som jeg
hadde ført til byggen i løbet av høsten.

Den 22. november var jeg atter sendt
til Karspynten, men da de frændes var
fra værende, sadde jeg straks til bage igjen.

Den 28. 11. bakte jeg brød for første gang
i denne sæson, hittil hadde jeg nemlig spist
kavring. Den 6. december var jeg endelig ferdig
med oprisningen av fallene for aarsangaleg.

Som det var at forløse blev fangsten u-
sædvanlig dårlig desværre, til den 4. decem-
ber hadde jeg nemlig kun fået 18 ror, drav 4
blaa, derfra maa imidlertid fra regnes 6 hvit-
ror, 2 som bjørn rev i stykker, 2 som blev
ødelagt av mildveiret og endelig var 2-av
saa dårlig kvakket at de maa betragtes
som vrakror, tilbake har jeg da 12 ror
mot 50 paa samme tid i 1927, isandhet
et trist resultat. Efter nyåret kan jeg ikke

v
slik som det ligger an gjøre regning paa
at faa mange ror, i høiden 2 eller 3.
i 1928 fik jeg 10. Naar destil kommer at
markeds prisene gjennomsnitlig da jeg reiste
var kr. 70.- pr. stk. for hvitron og kr. 180.-
for blaa, saa er det let at regule ut hvilken
fortjeneste det kan bli.

Chorkefiden er nu kommen for
alvar, og det er drøpende langsomt at være
alene. Jeg forsøker at slaa ihjel tiden saa
godt jeg kan med læsning, ved hugging og
og forskjellige arbeider i hundenøis. Jeg har
h.l.a. gjort ferdigt et nytt spillbord som
jeg har forsynet med 4 skybare, indbygg
de skuffer til opbevaring av mat, kjøk-
kentuil, medicin og toilet saker, 3 skamler
har jeg ogsaa gjort ferdig.

Jeg ser av og til spor av ryge
op paa sneskaalen utenfor vinduest, det
er anstøpende ryge som av nysgjerrig-
het slår sig ned for at bidrage lampebelyset
et øie blik

Da det fremdeles var mildt var med
isfrit har begynte jeg at vende paa
godt vær for at ro til Karspynten, ihalv
om at treffe folk, et saadant ønske var
indtraf ikke før den 18. desember, den dagen
var det nemlig et kris av syd med 3 kul-
degrader og mynne. Jeg kom til Karspynten
et 3½ timers rotur og der var der endelig folk
til stede, idet baade Lørdal og Nais møtte
mig ude paa fjæren; Men da hadde jeg og
saa været alene i 127 dage.

Nais og Lørdal både fildstendig paa Eske-
mois uten annen belysning end et litum-
asende "gløt" som de hadde laget til av
et stykke blik rør, en bliklokk og et styk-
ke røke, de hadde nemlig ikke mere para-
fir end det Lørdal lærte av mig i
hast; I de øvrige hyttene måtte de klare
sig med nagen elendige spaklamper laget
offor Eskimaisk mønstre.

Nais sadvanlige klage vil er det at
han kom saa sent til fangstfeltet
at han ikke fik tid til at reparere

lystene, ikke ført isammen rokvæd
og ikke fåt opsat alle fallene paa sit
egget felt for vinteren kom over ham;
Men at sende sin mand innover til
Tustfjord for at tyvfange med mine
falle, lönge for den lovlige fangsttid,
det hadde han merkelig nok led til.

Paa mit spørgsmål om hvorfor han
vilde trængte sig ind paa mit felt all-
-den stund han selv hadde saa stort felt
at han ikke gruede at faa af alle fälle-
-ne, blev han mig svar skyldig.

Det at komme for sent paa Fangst-
-feltet er for övrig en gammel urane
hos Nais, som han neppe kan avlegge.
Saa langt til bage jeg kan huske
har det ^{aldrig} opjuntat sig med Nais at han
er kommet for sent til fangstfeltene.

Men at ligge paa kullfeltene sam-
-men med mer og mindre berygtede
individer og slæse bort den bedste som-
-mertid og reise til fangstfeltet først
i den 11 time, det er Nais blit en ren

specialist i. Nais klaget ogsaa over at
det var svært lite rove paa hans
fangstfelt i Skaiersbay og paa vestsiden
av Widebay var nesten ikke rovspar at se,
det mener Nais kommer av at Erling Enok-
-sen som laa der i fjor, for det væsentligste
har fangst rove med gift. Nais var nemlig
selv vidne til, da han en dag sidst i
mars ud. fulgte med Alfred Enoksen et
stykke efter fangstfeltet, at Enoksen saa
-et sammen 6 berygtede rype som var
fastet til steuer med hyssing, da det him-
-mel var ca. 1/4 del av hele det herberg som brakte
Enoksen berygtet, saa gik Nais ut fra at
de mindst måtte de 30 giftaabe utlagt
ialt. Nais kjendte ogsaa til at Enoksen
mistet en av sine kjættarme som spis-
-te sig ikjel paa en giftåte.

Dermed E. Enoksen har for öv-
-rig flere gange hvent det opmærksomheten
paa sig med at han helst vil være paa
paa den gale side av loven.
Sin første debut paa Svabard gjorde

han saaledes som blind passasjer
med en kullbåt, men i Grønharboen blev
han facket og ført ombord i "D.S. Forsøk"
for det sendes ned sammen med nogle
andre som var kammer opover paa sam-
me måde. Si alle kullselkaperne hadde
indbyrdes blit enige om at alle som stjal
sig op over til Grønbard skulle settes
til angaaende. Men Enoksen saa sit
smit til at samme paa land hvor han
holdt sig skjult til sidste båt var gaat
om høsten, for der paa at dække op i
Langgyarbyen, der meget han at ta imot
arbeide som selskapet bad ham, men
strevet heller mellem fangsthytten rundt
Øsefjorden om vinteren og bæt av
proviandt depoer til horende forskjellige
selkaper. Senere kam han sig til
Kingsbay hvor han begynte at arbeide,
Men hans plan var paa samme
tid at skaffe sig billig materialer til en
eller flere fangsthytter, det gjorde han
paa den måte, når vinden faldt ut

fjorden, at sparke material paa havet av
selskapets materiallager, for senere, naar
leilighed gaes, at samle materialet op i-
gjær paa en lagune utenfor Kingsbay.
Et fat smørstje tilhørende selskapet
gik samme måte som materialet.

Men uheldigvis for Enoksen, var der
~~en~~ en annen mann, som i parentes be-
merket er en alen av samme stykke, som
ogsaa hadde bruk for billig hyttmaterial,
følgelig tok han Enoksens opsamlende ma-
terial og bygde en fangsthytte for egen reg-
ning og Enoksen måtte vries med en
lang nose. I 1923-24 skulle Enoksen
overvintre i Grossbay i kompani med Nais
som sammen med to andre skulle over-
vintre ved Danskøyene. Etter endt fangst-
tid beholdt imidlertid Enoksen hele sin
fangst selv uten ^{at} dele med Nais som
ogsaa måtte vries med en lang-
nose. I 1928-29 syv fangst Enoksen
sammen med en annen fra Balsfjord
paa østsiden av Widebay, medens jeg

over vintret i Agarbuegta i Storfjorden.
At han allerede da blev ulovlig fangst med
gift og ikke erkent at slaa ned alle falkene
efter endt fangsttid, kan Nais bevidne,
da han om høsten i 1929 fandt en død
hvitsov op i en sten ier og restene av en
blaarov ^{finner} op i en felle. Foret efter overværet
Enoksen efter i Grassbay, den gang i kampen
med Peder Pedersen Ullsfjord og Sverre
Hansen Sabu. Efter endt fangsttid beholdt
imidlertid Enoksen alle blaaroven for sin
egen regning og lot kun hvidsoven køn-
ne falkeslaget til gode.

Som man ser af ovenanførte
har hr. Erling Enoksen Balsfjord et be-
tydlig stort synderegister, og det skal visst
sked ^{det} til til for at faa ham ren igjen
hvis ^{det} han sig gjøre i det hele taget.

Men, "der gaar en nemesis gjennem
livet, at komme den forbi er ingen givet."
Skulle jeg engang træffe Enoksen,
eller nogen annen paa tyvfangst med
mine falker, saa vil jeg ikke svare

for følgende. Hr. Enoksen var endog
saa frok at han tilbød sig telegrafisk
at overvære i kampen med Nais nu
i denne sæson, men Nais som nu end-
elig var blit klok av skade, aksepterte
ikke tilbødet. Støttelig vil jeg advarer alle
hæderlige mennesker mot at ha noget med
Enoksen at gjøre.

Da Nais og Lørdal var tankt at
gaa over fjellet til Isfjorden nu i jule-
månne. Hvis det frøs is over fjordbot-
tene, blev de i følge med mig til "Villa Tust-
nes" den 20. desember. Paa fjorden var det be-
delig dønning som stillet ifra nord, med ca.
15 kuldegrader, bølgen blev betydelig med iset og
værene blev efter hånden tykke som stokke
av is. For at holde os med varmen måtte
vi ta hver sine rotorn skiftevis.

Vi "frist" da julen saa godt som det
efter om standigheten lot sig gjøre. Vi
pratet saa længe vi hadde magt at prate
om, til avveking var Nais og Lørdal op-
-tat med at se igjen om skit, efter dets

messing, rikhaldige bibliotek; medens jeg
varetok mine pligter som aert og pligt skyld-
digst nyttet: "Glade jul, hellige jul."

Juleaften aapnet vi vare jule pakker som
vi hadde faat hos vare forretningsforbin-
delse. Nais jule pakke var betydelig ind-
hallerikere end min, men sammen lagt
var det allikevel mange gode jule pressanger.
Et "glade" og "opmuntning" her i isorkeuen.

Da fjordene ikke vilde fryste til nu
til jule maanedskimet opgav Nais og Løber-
dal turen til Isfjorden og jeg førte dem
da tilbake igjen til Korspynten den 26. decem-
ber, det var fint veir med maanedskim;

Paa tur til K. S. skjøt skjøt jeg en svad
som jeg gav til Nais. Efter at ha slukt
mig en kop opvarmt kaffe rodde jeg
straks tilbake igjen, jeg turde nemlig ikke
av seggt for at fjorden skulle fryste ^{til} og uskjære
mig returuen, at ligge der natten over.

Osuten hadde jeg foreløbig faat nok av
sammen med ^{Nais} sad at det var bedst at
gjemne noget til senere; Si her maa

man nemlig ratiann med alt, ogsaa
med elskapelighed. Paa hjemuen møtte
jeg mange store og mindre flaser med
"faberker" is, men jeg blaste dog at ro tvers
igjennem alt. Og dermed blev det slutt med all
svingen for denne vinter; si nu blev det an-
lag i temperaturen som holdt sig gjent
mellem 20 og 30 grader inner utel punktet.
Fjorden fros efter hvert til, og bare nogen
dage senere kunne jeg gaa over isen til
narmeste holue.

Ld ague 27, 28 og 29. desember gik jeg en
rundtur om kystbotn og tilsaa alle
fallene, fangst, 1. mindreverdige hvit-
sør. Den 31. desember: Paa har jeg da
stridt mig igjennem det gamle aert med
dets gade og andre egenskaper. For Norges
vedkommende var det et aar fullt av
kiv og strid, uhell og motgang; For mit
vedkommende var det ogsaa et særdeles
uheldigt aar hvad fortjenesten angår.
Med glade forventninger ser jeg hen imot
det nye aar, håper og ønsker at det maa

bringe vårt land bedre tider i almindelig-
hed og mig især deleshed.

Jeg har arduet mig til at fa inof
Nyaaret b. l. a. ved at spandere ekstra vask
paa gulvet, bage en "Nyaarskake" og dekore-
re veggene med billeder klippet ut av forskjel-
lige julenummer. Præcis kl. 24 var jeg ute
og udfyrt et skût i tæppen med haglegeveret
og ønsket Nyaaret velkommen. Det var blik-
stille, med klar himmel, nordlys og myria-
der av blinkende stjerner og ca. 30 keldegrader.

Den gravagtige stilhet her i isørkenen
blir kün avbrutt av snaddens arbejde med
aarsvættene i isen. Det stummede mørke
krypes kün av min lampe som tik et rødt
öi lys ut ^{uaf} igjennem vinduet.

Den 9. januar gik jeg over isen til Kars-
pynten til Nais og Lakerdal, medbringende 1 flaske
parafin. De "køst" sig i hytten i skinnut av
en værende "gløtt" a. la Eskimo. Med den
primitive belysning künne de klare sig
med 1 flaske parafin i 4 dage. Den
16. januar sküldde de gaa utover til

Grachükur og derfra videre til Skainstog
og Læn Olsen.

Med 10 januar satte jeg op hjærnehyl-
ter i hytten. Den 17. var det usædvan-
lig lav barometerstand 723.5 m. m. men
bmerkelig nok var det ingen vind her får
dagen efter da det blev küling av n. v.
med 8 keldegrader. Tidagene fra 23. til
26. i første gik jeg en rundtur om hele
tæstebøen og tilbaa alle fallene, fangst 1
hvitrov som desværre var beskadiget av
hindrevret tidligere paa reisen. Jeg var
ned samme anledning fækt paa at gå
en tur over fjellet til Tæfjorden, men
när det kom til stykket saa ørket jeg
ikke, idet jeg gik utfra at det utbytt
jeg muligens künne ha av denne turen
ikke stod i noget som helst rimeligt
forhold til anstrengelserne.

Da jeg den 3. februar hadde syl-
ny barene til Kragstøen, gik jeg den
14. - 2. til fangstfeltet utover fjorden.
Den 7. maatte jeg utover til "Villaküa"

Den faste fjordisen naadde akkū-
rat utover til V. N., derfra og videre
utover var det aapent hav. Da det var
mildt veir den 7. laa det mange snad
op paa isen. En björn hadde været i
besök ved "Villa Mäen", men den hadde
været av en fredelig natur da intet
var rørt av det som faattes ved bytten.

Den 13-2 kom jeg endelig hjem igjen
til Tustnes, efter at ha skjempet mig
frem i mot vind snefok og daarligt
skiføre i 4 dage mere end beregnet.

7 februar md. gjorde jeg flere ture i
terrengtet for at jagte efter rype tæne at
finde næen, det laar til at være lite
ryper her nu paa efter vinteren. Den 28
februar fik jeg endelig skyte 10 rype paa
vestsiden av Tustfjord og nogen dage se-
nere skjøt jeg 10 til paa østsiden, det kom
mer vel med, da jeg ikke har annet
kjøft end de sure rypene fra i høst.

Den 22. februar fik jeg anledning til
at hilse søsteren nekammeren! **

Efter at jeg i de første dage av
mars md. hadde bakt 13 brød - gik jeg
den 5 utover til "Villa Mäen" for derfra
at gaa videre over isen til vestsiden
av Widebay til "Villa Rave" og endelig i
besök til Nais paa Gråhøken hvor han
lovet at være til stede om det skülle kom
-me besøkende. Den 6. mars fylgte jeg mit
Hb. aar, jeg gratulerte mig selv med dagen.

Den 10. mars gik jeg over Widebay til
"Villa Rave" paa 6½ time, isen var tynd,
men sterk nok til at gaa paa over alt,
skiene måtte jeg dog bare hele tiden, da det
ikke fandtes skiføre paa den salte nyfras-
-ne isen. Den faste fjord isen strekke sig nu
meget længere utover end i februar md.

Jeg miste fra før at "Villa Rave"
som angivelig ier av Carl Løther og fru
Killingreen Andersen Fransø var i en
saadan elendig forfatning at det burde
være strafbart at lide den ut til over-
vintrende fangsmann. Men at den viske-
-lig var saa sterkt forringet som den

nå viste sig at være, det havde jeg
dog ikke troet. Tro at være en hængel
station var den nu reduceret til en
kistation, idet ca $\frac{1}{2}$ ~~var~~ af hytten var
helt bortfjernet, ligesom en rullebad som
stad ved siden af var halvt nedbrudt.
Jeg tror at den sidste fjerning af hytten
skyldes den sidste hies E. Enoksen
som tak for lænet. Det som nu var
igjen av. V. R. var et stinkende mørkt
tull hvis tak, væg, bord, bænke og gulv
var dækket af et tykt lag med snø.

Da jeg havde gravet bort sneen af de
to eneste glasruder som skulle gjøre tjene-
neste som vindue og arbeidet mig gjennem
nem en ~~fast~~ stærk hård sneforhæng til
døren kom jeg mig endelig ind i hytten,
da jeg endelig havde vænnet mig til at se
i det halv mørke rum opdaged jeg borte
i en krok ^{net} som var sammen rullet
med jerntråd og som skulle forestille
en kamfyr. Efter fangstmanden Torens
som overvintret på V. R. i 1921-22

blev der stående igjen en nesten ny kam-
fyr, men den blev besværet stjålet allerede
i 1922 av en selvfanger. V. R. som
nu åben synlig benyttedes av Nils som kista-
tion fandtes heldigvis en hel del ophæng-
red, men ~~av~~ mat og sengeklær var det
svært lidt av, heldigvis havde jeg mat
med mig i ranserne, men med hensyn til
sengeklær kunne det bli værre, ti et eneste
teltoppe som fandtes i køien var opsat
utilstrækkelig for natten som utvilsomt
ville bli kaldt. Da jeg endelig havde faat
op varme, begynte det at dryppe og rinde av
tak og væg, ligesom hytten efter hvert
fyldtes med rök. Se to andre valger
mand som bekjendt det mindste, jeg
valgte da at rømme ut i snefokket
frem for at bli gjennemblådt av den kalde
dusj som kom ovenfra eller bli kvælt av
røken, da det værste var over våget
jeg mig ind igjen, ti at staa ute i sne-
fokket i længere tid er heller ikke behagelig.
Det eneste teltoppe, som nu ogsaa var

blit våt, tullet jeg rundt mig og forsøkte
at sove, men jeg fris saa jeg hakket tan-
ner, av og til var jeg oppe for at halle
varmen med like, men det var desværre lit
liden nytte, da all varmen loket ut for
hvert gjern større og mindre huller i tak og
vegger. Saa snart det lysnet av dag var
jeg oppe igjen, for hurtigst muligt ^{at komme} bort fra
dette uhyggelige stedet. Da jeg forlot hytten
var gulvet dekket av fin skåte is.

De fleste fangstmen som ^{i sin tid} har benytt
et V.R. som hovedstation har da ogsaa
fåt skjortbuk.

Pil Gråhøken kom jeg efter $7\frac{1}{2}$ ti-
mes hård marsj i dårligt skiføre og dyp
løs sne. Nais hovedhytte var helt ned sne.
st, det snesk synlige var råret som rager
en meter op av det hvite sudakke. Pil
min forbættelse var ingen hjemme.

Følge en skrinelse jeg fandt hangende
paa veggen var Nais gaat indover
til Kap Ross hvor han skulle være
til den 20. mars.

Den 12. mars blev jeg liggende paa
Gråhøken i paa reute av bedre veir og ski-
føre. Ogsaa paa Gråhøken var det daer-
lig benytt med sængbar og dertil lite brunt.
sel, hytten var dog betydelig bedre en V.R.
selv om den til en hovedstation at være
lot meget til bære at ønske, dertil var den
alt for uhenlignende massig bygget, likesam
kaminfyren var i ustann og stekte alt for
meget brændsel i forhold til den varme
man fik av den. Taller og selvskut
var alle sammen mer og mindre i
ulage. En bjørn hadde været i besik med
hytten, slåt ind skyteløken i ytterdøren,
knust en time som innholdt et saltet
snadskinn og fat agnet av de fleste selv-
skutene, uten at skutene hadde fängt
enert. Den 13. var det stille, med 8 hül-
degrader, tåkedis, med let snefall og kin-
delvis vis sigbart veir. Til at begynne med
var jeg bakt paa at returnere hjem igjen
men stolende paa at træffe Nais paa
K. Ross og når dertil kom at jeg hadde

god tid og jeg kunne se kanten av
K. Ross fjell og Rensdyrlandet gjennom
tåken bestemt jeg mig for at gaa over
til K. Ross eller til hytta ved Stationsøyene
paa Rensdyrlandet, alt effersam sigtbar-
heten tillot. Paa fjorden kom jeg med
engang i sammenkrødd gammelbaksis
med sørpen mig imellem. Skiene var det ik-
ke tale om at bruke der til var isen alt-
for salt og ugjenn. Efter hvert begyndte
desværre tåken at bli tattere og efter 4½
timers marsj mistet jeg et hvert hallepunkt.
For mig var det kun en eneste utvei tilbake
nemlig at returnere tilbake efter mine egne
spor. Si at fortsatte turen uten den mindste
orientering ville være altfor risikabelt, maan
blev da tvøgerlig at gaa i ring uavladelig ind
til man sküper av utmattelse. Men da
jeg hadde gåt til bakte efter mine egne
spor i en time, ble tåken saa me-
get at jeg aller kunne se Rensdyrlandet,
og jeg var ledsindig nok til at sette
kursen mot Rensdyrlandet som for

synes at være ganske nært. Men straks ef-
ter tabt tåken til igjen, jeg kunne dog
holde retningen nogen tunde med at fa fri-
ling av storsene efter hvert som de dücket
frem av tåkehaut i marsjretningen.

Tåken er det farligste en fangstmann
har at kjempe mot paa sine marsjtu-
rer, den er som en bedårende timefull
kvinne, der løfter litt paa sløret og et øie-
blik har os se all verdens herlighet og frister
os til at gjøre dumheter, for i neste øieblik
at la sløret falle ned igjen og lar os
seile var egen sjö! Efter yderligere 2 timers
marsj maadde jeg endelig Rensdyrlandet.
Nu var jeg kommen paa land etsteds
mellom 2 bestationer, nemlig Svend Olsens
ypperst paa Rensdyrlandsøen og Nøis bestati-
on ved Stationsøyene. S. Olsens visste jeg nåi
agtig hvor var, si den saa jeg gjennom kik-
keren i sommer paa tår til Widby,
men veien dit var afsættet længere ned
til Nøis hytte hvis nåiagtige beliggenhed jeg
ikke visste da jeg ikke hadde været der si-

den der blev bygget, allikevel bestemte jeg
mig til at gaa indover mod Stationsve-
gen fordi veien var kortere, etter et u-
tilgiveligt feilgrep av mig som kunne ha
faat skjebnesvangre følger. Da jeg hadde
gaaet i timer ialt nådde jeg ind til Stati-
onsvegen, men hytten kunne jeg desværre
ikke finne, da det ogsaa begyndte at bli
mørkt opgav jeg håpet om at finne
hytten som mi måte vere like vanske-
lig at bli efter som en nål i en høi-
sæk. Noget dage senere da jeg paa retur
passerte Stationsvegen fik jeg se av
sporene at jeg kun hadde været nagen
faa hundrede meter fra hytten.

Jeg satte paa nyt kursen mot K. Ross
som jeg igjen kunne skimte gjennem
mørket. Over mi kom jeg paa ny, tynd
sørpis som var dekket av et tyk lag
med isue og jeg blev dag gaende
og vasse hele veien til midt op paa
høggene i sørpiblandet isue. Efter
12 timers marsj kom haadde jeg ned
(19 minutter)

lig Kap Ross og fik den hårdt tilbragte
holde; jeg var da saa utkjørt at jeg med
min bedste vilje ikke hadde håldt ut en
time til. Til min skrek var Nais fra
værende her ogsaa. Nais er den upaalidelig-
ste av alle fangstmenn, jeg skal tillate
mig at nevne nogen eks: I 1928 gik Nais
ifølge med mig og K. Bengtsson over fjellet fra
Wedbay til Langyearbyen, sin kamerat Martin
Nais løfterlot han paa Kap Ross med sikkert
løfte om at komme til borte eller senest
om 8 dage, men Hilmar Nais seiste sket ikke
tilbake. Martin Nais møtet paa Hilmar til
ut paa sommeren og måtte tilsidst begynde
at sø sydover langs kysten med et gammelt
båtsrak som reparerte saa godt det lot sig
gjøre, kammen uten for Rensdyrlandet
tok en stor isfløe, som kam drevende ut
Wedbay, saa langt tilbake, at han, da
han endelig kam løs av isfløen, hadde
en rotin paa 22 timer før han naadde
Amsterdam aya, at han langt om længe
kam til Kusbay med med livet i behold

har han kun sin egen enestaaende
dygtighed at takke for. "Han kunde hat
sit navn igull blandt helte kull."

Pi jeg har hørt Martin Nais at kjemne
som en mann hvis skakisser hans slegt-
ning Hilmar Nais ikke er verdig at lise.

I 1928-29 tyvfanget Hilmar Nais og en
Hans Lund med alle mine feller og bebygget
alle mine hytter paa østsiden av Wide bay
uten min tillatelse. Sam en ringe erstat-
ning derfor gav Hilmar Nais mig et skrift-
ligt løfte paa at han aaret efter, naar
han kjørte sine vanlige viltturer til
sit fangstfelt paa nordsiden, skulle
inspisere mit felt paa østsiden av Wide bay
og rapportere mig telegrafisk om der var
tyvfangere. Hilmar Nais gjorde ikke mindre
end 2 turer til nordsiden vinteren 1929,
men indlot, at imfrisit løfte til mig beg-
ge ganger. Dermed fik E. Enoksen ukind-
ret anledning til totalt at idelagge mit
fangstfelt ved uløselig rovfangst med
gift. For Hilmar Nais synes løfter og

profaler at være til kun for at de ikke
^{skal} overholles. Flytten ved Kap Rass er den bed-
ste av alle Nais fangsthytter paa nordsiden,
men tilbrass for at den er bygget allerede i
1924 er den endnu ikke helt ferdig. Lengden
var det lite av ogsaa paa K. Rass.

Jeg hvile mig en dag paa K. R. og gik
derpaa dagen efter til Nais bistation paa
vestsiden av Liffebay. Isen over Liffebay var
om mulig endnu værre end ved K. R.; For
jeg naadde land faldt jeg endag igjennem
et hull i isen, som var dekket av et lag
med nysne, og blev gjennemvåt til mitt
paa livet, heldigvis var det bare et kort stykke
nei igjen til hytten hvor jeg fik tørret klar-
ne og slap foroverig skadestis fra den kalde
dunkert; Men under andre forhold kunde
det ha blitt farlig nok. Her traf jeg endelig Nais
og Lohrdal, de var netop kommen fra
en besök tur hos Lucend Olson, og var
tenkt paa at fortsatte til K. Rass, men
da de fik hørt om isens farlige beskaaffhed
paa Liffebay, bestemte de sig til at gaa ifølge

med mig over Stationsvejene til Gråhøken.

Paa Bænd Olsens fangstfelt havde Næs set spor efter en rove som gik med 3 fætter, idet den 4 fjerde fæten var skadet eller mistet, ogsaa jeg saa et saadant spor ved Villa Rave, det er sansynligvis rove som har været fast i nogen av E. Enoksens trampebakke av hvilke han har flere bunder hængende igjen efter sig paa Karspynten og "Villa Rave." Ombruskjant jeg kom til at gå over hele den indre side av Rensdyrlandet saa jeg kun 6 rove og spor efter den syvende og Næs som kom hurs over Rensdyrlandet fra Vest mot Ost hadde ikke set nogen;

Det tyder paa at renbestanden paa nordvest Svalbard "synger paa sit sidste vers"

Den betydelige renbestand som for nogen aar siden kunne talles i hundreder paa Rensdyrlandet og an liggende tereng er nu borte fredingen, indskrænket til knapt 50 femte dyr, og hvis der nu ikke blir gjort noget effektivt, uden om fredingen som er

helt verdigtis uden håndhevelse og skarp kontrol, saa er jeg bange for det kun er et tidsspørsmål naar den sidste rove er skuttet paa nordvest Svalbard.

Fra billedtid har Svalbard været bedragt et som allemanns land. Kan man ^{sig} bare det saa var man udenfor loven, som for mange føles som en kvangebride, og kunne gi sig frie toiler og la naturen gaa over optugtelsen, der behövde man ikke gjøre forskjell paa mit og dit, paa fredet og ufredet vildt. Skal loven og fredingsbestemmelser for framtiden respekteres paa Svalbard, saa maa det efter min mening kræves skarpere midler end hittil. Da jeg har først haands kjendskap til forholdene paa Svalbard har jeg offer fattig evne kjøpt et hverledes staten paa billigste og ~~fattigste~~ ^{bedste} måte skulle haand- have loven og andre bestemmelser paa Svalbard; Men jeg vil paa ingen måte gå ishausrådet i næringer; Det faar bli dets sak at komme med forslag som duger. Men da ishausrådet for det vasentligste

bestaar av harelikkere, der liten eller
ingen greie har om de virkelige forhold
paa Svalbard, er jeg sad for at det ~~ikke~~
er ^{en}kompetent til at gi regjeringen prak-
tiske raad angaaende Svalbard.

Nais klaget over daarlige fangst, derib har
han mistet 4 roer som er blevet opspist
av sneugle eller av andre; Men kan ogsaa
skyldes det at da Nais grunnet av manglet
paa kranstet og ugjort fordelt proviant
er raadt til stadig at flakke om fra bytte
til bytte, saa blir han saa uforhallsmaas-
sig længe borte fra feltene af fangsten i
mellom tiden blir idelagt

Den 16. mars gik vi alle 3 ifølge fra
bytta ned Stationens til Gråhukken, vi
fulgte mestmulig skugarene for at undgå
nyisen. Da vi var kammer paa halvve-
ien fik vi se et spor i nyisen oppe i
fjellveggen et stykke utenfor Pseudosenbay,
kammer et stykke nærmere saa vi gjen-
nem kikketen en bjørn som sat der oppe
i fjellet og hadde solbad. For at kammer

helt i skjul måtte vi gjøre en stor omvei;
Men da vi forsigtig nærmet os stedet var
bjørnen borte, et stort hull i en snekval
viste os hvor bjørnen var blitt av, da vi im-
mersøkte snart nærmere opdaget vi ogsaa spor
av en eller flere iunger, og da skjente vi at
det hadde vært en bjørningse som hadde va-
ret ute og solt sig med sine iunger, men
nu når solen var i dalende, søkte ind i
hull igjen. Efter mit forslag lot vi bjørnen
med iungen være i ped; ti en bjørningse som
har lagt hele vinteren i hi og derib født
iunger har som regel saa daarlige fæls at
ikke vil være lausant at skyte den til de
nærvarende priser, og derib hadde vi ja må-
et skyte iungen som er absolut værdilose.

Dagen efter var jeg sammen med Nais
ytterst paa Gråhukken og til saa selvsjette,
vi fandt en død bjørn, men da Nais hadde
vært saa længe fra det feltet, næsten 2 må-
neder, hadde roerne fåt anledning til at gnage
bort nosen og et stort stykke av halsen og dermed
forringet skinnets værdi til det halve.

Sammesdag saa vi en stormåke og 4
isryper, det første vaarbåd.

Paa Gråhøken hadde Nøis saa lite
sangklar at jeg kun hadde min egen over
brøle og et stykke presening over mig i
kaien om natten, det blev derfor kaldt og
ubrivelig at være der, hvorfor jeg gik der-
fra den 20. mars til "Villa Røed".

Paa veien fik jeg se en blaasov som
sat op paa toppen av en gresgrødd sand-
hæng, da jeg var ca. 50. m. fra den, gav
den en langtrukken gjøen fra sig, ikke
ulikt et hønne hyl, hvorpaa den forsvandt
ned i hängen. Ved nærmere eftersyn
viste det sig at hele hängen var gjennom-
gravet av tunneller som munnene ut i alle
retninger. Da roven netop da hadde par-
ningslid var sansynlig vis dens make også
nede i hängen. Det lydet paa at det var
et gammelt hi som rove parret nu holdt
paa at gjøre istann til at motta et
kull nye sov, som sansynlig vis var
nestsiddes til verden engang iløbet av

mai ind. f. k. Jeg lot rovene og hiet
være i fred, idet jeg ^{gik} baiffra at de fka sov-
^{som} det hadde lykkedes at undgaa Enoxsens
giftaater og trampsakke ifra i fjær, nu
måtte faa lov at leve, skulle ikke
hele sovbestanden utryddes.

Efter at ha utholdt en fryse nat til
paa V. R. gik jeg dagen efter over isen
direkte til gyffebunden av mit eget fangst-
felt paa østsiden, kammen paa land
saa jeg 5 ryper av hvilke jeg skjøt en, medens
en snedigle kam og spente fast den andre
hvorpaa ^{de} øvrige tok fløgten. Forbifarten
grattulerde jeg ryggen med fangsten, idet
jeg sa: "Vi skal dele broderlig, mann skal
leve og la leve." Paa veien indover fandt
jeg glarule rester efter en død hvitrov, like
som jeg fik en hvitrov i en falk som
antagelig maa ha været i besøring med
en av Enoxsens mange efterlatte
giftaater. Pi roven var mager som
et skelet, skinnnet paa kjøttiden inner
høken var blaasvart og det fandtes nesten

ikke har paa hele roven, bare litt lys
-graatdun lokket saa vidt skinniet;

Jeg har ikke nogen tidligere faat
rov av saa ringe kvalitet, at den er
helt verdiløs som salgsvare er selvsagt.

Den 23. mars var jeg hjemme igjen,
og glad var jeg. ti selv om mine faangst-
thytter endnu låter meget til bakt af ønske,
saa er de dog, om jeg selv skal si det,
betydelig bedre en Nais sine, og jeg vil for
alt i verden ikke bytte fangstthytter med
ham. Nais lovet saa sikkert at kam-
me i besøk til mig i paaske, men som
sædvanlig, saa brøt han sit løfte
denne gang ogsaa. Na ja, for mig gjar-
de Nais løftebrud ja ingenting, jeg feiret
paaske dagene alene. Det røk ogsaa op
et voldsomt isnis av nord, med snefok
og roar hilde som varte hele paasken
tut, jeg måtte natten hele tiden holde
mig inne og fyre med kull første-
gang i vinter.

Efter paaske sandt jeg en masse ryper
af stykke til fjells utenfor hovedhytten
Da jeg hadde skutt 46 ryper holdt jeg op
idet jeg mente at ha nok for roven av
tiden jeg skal være her selv om jeg
skulle faa besøk. Sidste dagene av mars
md. fik jeg aller en kvitrov som desværre
var helt verdiløs. I april md. blev det stille
over med klar himmel, solskinn og en
betydelig frost i skyggen; Og jeg begynte
at ordre mig for turen over fjellet til Tsefjer-
den. Bl. a. kinnutøret jeg isbjørneskinn og
sinst krant for at faa regnen med til det
mindst mulige. Den 17. april var jeg fer-
dig med slaaingen av alle fellene. Efter at
ha gjort bort alle de viktigste ting av hytte-
ne kam jeg hjem til hovedhytten og gik da
straks igang med at bakte brød og stekte ryper
til reindat til fjellturen.

Den 23. april kam Nais og Løterdal til mig
dragede efter sig all sin faangst og forskjel-
lige andre smaa ting som de skulle ha med
sig over fjellet paa en kjelke.

Nais var ferdig med sit teraug den 16.
De fangstmænd som hadde lidt feltet av
Nais i fjor i Skaiersbay fik det saa travelt med
at komme sig derfra at de ikke gav sig tid
til at slaa ned alle fallene efter endt fangst-
tid, med den følge at Nais fandt som nu er
inner fallene. Has Lven Olsan skulle 3 faller
bli staaende igjen i fjor med den følge at det
skulle være en sommersov inner hvor feltet.
Dette høres dog, efter min mening, fantastisk
et.

Den 25. april var vi ferdig til at star-
te paa vår lange og besværlige tur over
fjeldet til Tseffjord. Nais og Lørdal drog
avsted med nogen timer i forveien med sin
kjelke medens jeg blev tilbake for at gjemme
bart endel ting fra hytten. Kl. 9½ kom jeg
indtil hytten i tustbotn dragende efter mig
med ca. 50 kg. lass paa en kjelke. Morgenen
efter gik jeg over Tustfjord til hytten paa
vestsiden hvor Nais og Lørdal ventet
paa mig. Efter at ha arduet os med vand
paa termas flaskene drog vi avsted.

Vi lasset alle våre saker over paa min
kjelke, da den var bestaat med blok inner
meiene og forøvrig var betydelig sterkere end
Nais'. En del med dyp, løs sne forsinket
marsjen betydelig. Efter 9½ times slit naadde
vi dag hytten, siden fik vi en fin renne-
bake ned over mot Klaas Biller bay. Efter 12½
times austrengende marsj var vi fremme ved
hytta i Elbadalen hvor vi overnattet. Der fandt
vi en skrivelse fra Ekjalberg og Edvin Nais av hvilken
det fremgik at de hadde været der den 12. april og
slat ned fallene. Innsatsning til nordsiden var
det nesten frit for sne i Klaas Biller bay, likesom
temperaturen var betydelig mildere. Den 27. fort-
sattes turen videre efter isen utover isen
Klaas Biller bay; Føret var nogenlunde godt, men
blev adskillig geneert av fokskavler som laa paa
turens av var rube. Om etmd. samme dag naad-
des en liten bistation ved Kap Ekof hvor vi fik
os nogen times hvil, hvorpaa vi fortsatte videre
utover til hytten ved Gibshuken. Da vi nu
kom til salt, nyfrassu is blev føret betydelig dårlige-
re end før. Vi naadde dag hytta ved Gibshuk
en torsdag morgen den 28. april.

Iskanten gik fra Gibstücken over munningen
av N. Billerby fjorden til Skansbay. Paa iskanten
saa vi endel erfugle og dagen efter saa nogen
snespurve nær Tempelfjeldet. I Gibstük hytta tok
vi os en hvil paa ca. 24 timer, hvor paa vi gik
videre den 29. Marsjen indover Laxen bay besværlig
gjærdet av salt nyis, sterkt skræmte land kal-
ler og ned randede stener, vi måtte endog bære
kølken imellem os for kamme frem over de
værste stedene. Mod all forænkning var det nu kom-
met betydelig med driv ned til Tempelfjeldet og ja mere
vi nærmet os Tempelnesset, ja større blev vedlyng-
ne. Jeg fik senere høre at det var materialer
som russene hadde mistet ihjelt fra Grünant
City. I Gibsbay tægten saa vi endnu nogen felle
som ikke var slået ned. Nais kunne for i ørig ap-
lyse at ifjor stod fellene paa samme sted endnu
saa sent som i juni ned. og de hadde sansynlig
vis blit ^{skædet} ned af roven eller stormåken gået in-
ner den engang iløbet av sommaren; For at ikke
saa skulle ske måtte Nais slaa ned fellene.
Under Tempelfjeldet saa jeg at stormåkene
hakked paa noget som linte frem av land-

kallen, men da vi ikke undersøkte det nærmere
viste vi ikke hvad det kunne være. Længere
fremme mot Tempelnesset passerte vi en
stor sten paa hvilken der, inner endel driv
ned var gjemt skellet av en stor hvit ro-
sam var opspist av stormåkene. Da roven
i didsæieklekket var stivnet til i krampebrekning
er med føtene utstrakte, tydet det paa at roven
hadde spist sig ihjelt paa en giftaale. Senere
kam jeg til at tænke paa at det muligens kun-
ne være en død rove stormåken hakked ned
Tempelfjeldet. Det blev senere fortalt os at det
var Nais 5 timer som i fællesskap handde
spist av ovenanferte rove av en sakse; men den
historien tror jeg iallefald ^{ikke} noget paa; Ti hvis
timer nogen sinde spiser rovkjøtt saa spiser
de ogsaa beene; men i det tilfalle var hele ske-
let ubeskadiget, medens kjøttet var helt avspist
paa ~~den~~ den ene side.

Da vi kom til Tempelnesset lot vi
kjølken staa igjen paa landkallen me-
dens vi gjærdet en av stikker til Bjørnhaavn.
Glytten der lignet, til over forbauselse, mere

et slagteri end en fangsthytte, hele tallet
i gangen var dækket av tykke som hang i stør-
re og mindre bunter, likesom bænker og bord in-
de i hytten var optat av større - vildt. -

Skjälberg og Edvin Nais ^{kom} fra Langyerarlgren
med sit hundespann paa samme tid med as
til Laxenbay. Da Hilmar Nais ikke had-
de truffet nogen bestemt avfale om at
bli adskilt fra nordsiden med hundespann
indlot hans bror Skjälberg et kamme
as til indsejning. Vi måtte der for, hvor
besværligt det end var, agere selv som
lassdragere. Stenersen har nu ogsaa fæi-
et en kjære hund til sin iverige iktest-
ning, og den går udte for sig med at drage
hjem broddet, vannis og andre ting.

Kammen til Laxenbay gjorde jeg
krav paa erstatning av Hilmar Nais
for sin tyvfangsttur han sammen
med Hans Lund foretog paa mit fangst-
felt i Widebay 1929-30. Til at begynde med
gjorde Nais mange krimspring og

kom med meget iver om sæk i håp
om at slippe fri. Men tilslut tok han
for mig den fangsten og gav mig følgende
erklæring skriftlig:

"Jeg innerlygnede erkjenner hermed
at jeg og Hans Lund uden tillatelse benytt-
et alle Bjørnes fangsthytter og faller på
altsiden av Widebay til egen fordel 1929-30.
Som en ringe erstatning for det, over-
drager jeg hermed for min part til
Bjørnes, alle mine andele i en liten be-
stasjon som jeg og St. Stenersen med flere
opførte i Bjørnes fangsterang, iden her
sigte at benytte hytten som hvilestasjon
for overgangen til Tsejarden."

Laxenbay den 30. april 1932
Hilmar Nais.

Den 30. april kl. 16 laset jeg alle
mine saker paa hjelken i Laxenbay og
fortsatte alene videre paa min tur

Langeyearbyen; Da isen ved De Guresdalen
var borte og den snæle og sterkt skrånede
landkallen var opfyldt de nedrullede stene,
sa jeg veien om Passdalen. Til brass for
at føret gjennem Passdalen var utmerket godt
blev det allikevel et tungt slit for mig og dra
paa et lass paa ca. 60 kg. Et stykke nede
i Kanvaidalen kom jeg til en ny hytte
som er opført i fjær av Store Nørste Spitsberg
om Kulkam. Jeg gladet mig til, ved synet
av hytten, at sine mig litt varm og faa
mig en liten hvil; Men jeg gladet mig desvar-
rel for tidlig; ti det viste sig at hytten var
forsvarlig laest, hvilket aldrig forekommer
med fangstmannenes hytter. Stukøret, først
og brøt fortsatte jeg min målsammelige van-
dning ned over dalen. En gang da jeg naaget
mig til en bæk syntes jeg at hytten lignet et
stort: "Adgang forbød!" Langt om længe
vaadde jeg ven delig ned til isre Hjært
hammehytte som til alt hell viste sig at
være reparert og forsynt med litt kull.
Der fik jeg litt mig litt varm og

hvit mig i 3 timer.

Paa veien gjennem Pass og Kanvaidalen
saa jeg 4 renn og spor efter mange flere.
Det luter til at rennstammen virkelig er
i tiltagende i dalfjærene mellem Bellund,
Bragansabag, Sgardtbygta, Lakerbag og
Idvudtffjæren. Her synes fredningsbestem-
melserne at ha gjort indirekte nytte,
idet forholdene ved Langeyearbyen er
saa gjennemsigtige, at jægerne av frygt
for hverandre, ikke har naaget, i naare
værdig grad skyte renn. Det har dog fore-
kommet 2 tilfæller av rennjagt som jeg
vil betegne som tapmaal av ræskap.
Vinteren 1930 blev det nemlig skutt
2 renn som blev efterlatt i tersangt og
det samme skal ha gjentat sig især
for 1 renn vedkommende.

Længere nede i dalen saa jeg
16 muskusokser, det synes alle sammen
at være voksne ^{ne} dyr, og de var saa skye
at de la paa sprang allerede paa ca. 1000
ms. hall. Til at begynde med blev det

i sin tid landsat 17 miskeudyr i
Hjortann, men ifjor hadde en okse
skilt sig ut fra de øvrige og sat opkall
med en fangstbåt i Laxebay, derfra skulle
den skulle den gaa angrepsvis til verks
mot Næses fangstmann og hinner.

På sidst skulle den angivelig gaa til
fjells paa østsiden av Laxebay, si den
har ingen set den. Der gaar forøvrig
rygter om ^{at} det skal være skutt efter den
med hagl, hvis det er maget i disse rygte
ne, saa er det efter min mening ikke saa
innverlig at den ikke er set siden.

På våre Hjortann hytter fort.
satte jeg min vandring mot Langgyerbyen
den om morgenen 1. mai, det var stille,
med klar himmel og stekende solskinn.
Tirskun begynte at genere mig mere og mere
likesom lasset egtes at bli tungere at
dra paa. Jeg satte kursen mot Lau-
gyerbyens ishytte i håp om et finere
vann; Men hytten stod op paa ^{en} bakke
brink, av baast, kald og utilnærlig,

angit av en isvall ambrent som den ven-
tet paa et fiendtlig angrep. Med mine
svinnende kræfter vaaget jeg ikke at
gaa til angrep paa hytten hvor ønskelig
det end kunne være, men inner andre
omstændigheter hadde jeg dog ikke be-
traktet mig at ta mig selv til rette.

Endelig efter 18 timers anstrengelse marsj
naadde jeg frem til Langgyerbyens "kjøtt-
gruber." kl. 24 den 1. mai. Efter at ha et
dekslet kiserener med kjendte og blit ønsket
en oprigtig vent velkommen av andre blev jeg
mot ~~den~~ bidden til middag
i spise saler. Derpaa fundt jeg en ledig koi
i et rum paa 49 og med et laare et teppe hos
en, en hodepute hos en annen, sko og en
ren skjorte hos en tredje, samt støffet koi
i en sak til madrass, menke jeg endelig
at være presentabel for stedets autoriteter.
Da ruserne hadde indbøt alle ar-
beiderne fra Langgyerbyen til en 3-
dages 1. mai fest til Østmannen og Bist
hadde en stor del av disse møttat med
bydelser. I Langgyerbyen var det isfrit

helt indtil kummen av fjorden og man
regnet med at det skulle komme baat
fra Norge allerede til pins.

Nogen timer efter ~~den~~ gik
jeg op til vaktchefen for at melde min
ankomst. Bl. a. kom han med den, for
at fangstmann, opsigtsvækkende og bet,
at malprisen for fangstmannenes ved
kommerde var forhøjet fra kr. 2.60 til
kr. 4. - pr. dag, altsaa et tillæg paa ca.
50%. Grunden til den ekstraordinære for-
anstaltning var angivelig den at fangst-
mann paa forskellige måter hadde
misbrøgt sin opholdstilladelse i Langgear-
byen, og for prinsippets ^{skuld} måtte alle fangst-
mænd skjæres over en kam. Jeg har for
øvrig fået det indtryk at fangstmann,
med rette eller urette, blir betragtet
som mindre værdige mennesker der
kun taales her som et nødvendigt
ondd, og det skal indrømmes at det des-
værre findes fangstmann som ikke
burde ha lov til at sætte sine føtter

paa land i Langgearbyen; men ogsaa
blandt fangstmann findes det intaget-
ser fra regelen. Den anvendte straffe måde
er derfor efter min mening helt forkastelig,
hvis den da ikke er ulovlig efter Norske
forhold. I Norge maa nemlig alle stats-
støttede selskaber ha departementets til-
laadelse ved den mindste forhøielse av
vareprisen. Men her i Langgearbyen går
man uden videre her og forhøier met-
prisen for fangstmann med hele 50%
paa en gang. Det frister mig til at tro
at vi virkelig er i betydelig lovens række-
vidde her paa Svabard, her synes
maktens at være sat i lovens sted og jeg
skal paa fangsmændenes vegne protestere
mod ovennævnte diktatoriske straffemetode
ti ogsaa vi fangstmann er, efter fattig
evne, gjennem toll og skatter med til
at løkke innerskudet med Store Norges
~~innerskudet~~ Küll-Kamp. Og hvad mindre
værdigheden hos fangstmannene angår,
saa tror jeg nok at der findes som

paa skogen ogsaa i den anden leir.

Det har nemlig vi fangstfolk fåt jole hvergang nogen i Langgyarbyen her kas. let hakke og spade og git ^{sig} let paa vore fangstfelter for at kammere den korteste vei til "rikdom". Nu kunne vi fangstmannen gjøre moltrok ved at forhøje prisene paa vildtskinn med 50% for alle kjøperne i Langgyarbyen og for lange kr. 4.-

pr. dag for besøk i vore fangsther herfra. man for det første er vi ikke saa herv. gjerrige, og for det annet tror vi ikke det er lovligt. For mit nedkammerende liste vinderchefen den gordiske knute ved at byde mig arbejde, hvilket han skjelder gjær til fangstmannen. Om jeg blir be- dragtet som arbeider eller fangstmann mendeis jeg er bider faar tiden vise.

Jeg har forelagt saken for formannen for arbeidsmannsforbundet her og sende avdeling ~~man~~ han lee dragtet saken som foraningeri med kammende, haaper han ikke faar kneskjelo av den grunn.

Til pinse kom det, etter indbydelse fra arbeiderne, ca. 40 russiske herrer og 6 damer til Langgyarbyen fra Grønmannt City.

Blandt de indbudne gjæster fandtes det musikere, sangere og dramatikere, og mot alle sadvane var det gjæstene som skaffet innesholdning til festen. Vi maas imtas en turnering, som forøvrig gjærd sine saker godt, hadde indbyderne ikke no- get at innnehalle sine gjæster med.

At festen allikevel blev en sukses og en skjelden oplevelse for Langgyarbyens arbeidere og funksjonærer har man tilslukende ruserne at takke for. Med sin utmerkte musik, sine nationalsange, danse og sine skuespillkinnet holdt de hele tiden pu- likt i ånde, de høstet da ogsaa en allfor- hjent applaus og maatte gi flere dubafor- runder. Festen avsluttedes om mange- men med ^{days} hvor de fleste deltok med liv og lyst. Blandt de russiske damer var der en utprøgt skjønhet, med bladt haar, blaa øine og en smidig velkapt figur.

Det brass for at jeg er baade gammel
og stygg var jeg allikevel for elsket i den
russiske skjænhed. Men min forelskelse var nok
desværre håbløs, idet damen til en hver tid
var omgivet af galante balthavalerer
der kappedes om at engagere hende hver gang
det spillede op til dans. Da skjænheden behersket
det tyske sprog, var de ^{norske} som kunne tysk
dagens, eller rettere sagt natens, løver, til
stor misnøje for os andre dødelige.

Testen avsluttedes med gjensidige taler
som blev oversat ned folk.

Hvis de russere, som jeg fik anledning
til at se i Langyearbyen, repræsenterer gen-
nemsnitten av den russiske befolkning,
kvalitetsmessig set, saa er der slet
ikke "pastur" i spissen systematisk har utspret
om russere og muslamer helt misvis-
ende, hvis der da ikke er lignagtig.

Med beundringsværdig talmodighet har
russere tillit taalt alle de norske bager
avisers naalstik; Men vagt dig du norske

bagerrotte, at ikke den russiske arbeider-
bejærn i et anfall av daarlige humør, en vak-
ker dag slaar dig til lappskauts!

De forskjellige grunner fik jeg des-
værre ikke anledning til at besøke rus-
serne i Grönmant City, men efter hvad
de norske arbeidere fortalte var russere
høflige og gjestfrie mot besøkende,
likesom Kjøphollet var første klasse.

Russere hadde faat to nye verdensbor-
gere i Grönmant City, en gut og en pike.

"Gutten" skulle gutten ha faat
navnet: "Grönmant;" og piken: "Stella polar-
is." Der uventedes yderligere, efter hvad den
russiske bage fortalte, to nye borgere til ver-
den hos russere.

I Langyearbyen gik tiert sin vante
gang. Opvartet gutten i spise salen
var for en. To aarsiden er statet av
av kvædelig betjening, om lykt var, hygi-
enisk set aprobet bedre. Kvinnene som
for det væsentligste var hjemmehørende
i Troms fylke, bodde i en barakke for

sig selv, det forhindret dog ikke damenes
tilvalgte kavalierer af bo sammen med
sine tilkærte i "Büret" som vedkommende
barakke kaldtes; At der var og til kunne opstige
endel knuder paa stræden mellem de forlovede
var uensyulig ikke til at undgå, og det
blev nok spilt endel spore og mindre agter
bak gardinerne i "Büret;" men alt syntes at end
-ne sig igjen til gjensidig tilfredshed.

Det var, saa vidt jeg kunne skjønne, ingen
som tok anstöt av det at kavaliererne bodde
sammen med sine damer i "Büret" som an
de var gifte, ja selv administrationen
syntes at lække øinene til den moral som
praktiseret i "Büret."

De administrerende var vel tilfreds med
den voldsige kullproduktion i aar, ja kull-
dyngen paa Hotelnesset var saa stor
at man sküble har bringkastet om
den i Norge; Men tar man hensyn
til alle de større og mindre ulykker som
i aar har fundet sted i mere arbeidet og
det uforholdsmæssige ^{store} arbeidspress som

nu praktiseres i Langyearbyen; saa tror
jeg nok at "samvirket" gaar op i
"spinningen." For hvert laus vedlag
har nemlig arbeiderne svart med øket
arbeidstempo, saaledes at toppen av arbeids-
ydelse nu er naad, og likeledes laamaa-
let av laen, at det ikke kan fortsatte
paa den maaten kunde arbeiderne selv
-være de første til at indse. De fleste
av arbeiderne som jeg har talt med mener
at de mener det nu raadende arbeidstempo
ikke kan holde ut i mere end 1 a. 2 aar.

Hvilken skjebne der ventes en utslit ar-
-beider, har man jo høstet erlæringer for
-fra andre steder, han blir helt enkelt kast
-et paa skraphaugen som et verdiløst
vrak og erstattet med en ny arbeider.

"Den ens død, den andres brød" politik
drives her i Langyearbyen i den mest
sønderdykede form. Og det kan ikke neg-
-tes for det at ^{vi} arbeiderne selv ^{som} bærer
skylden. Man har i kortsynt ingen
interesse git Store Norske Kullkomp. =

(fanden). lille fingeren og nu har han
sat hele manden.

Da jeg ikke fik det av chefen havde ar-
bejde blev jeg gaaende ledig helt til første
båt kom, jeg fordrog da tiden med at spise,
sove og spille "rams" med kjøerne naar de
hadde tid. Derimot tok jeg aldrig i det hasa-
disse pokerspil som en stor del av arbeiderne
var ^{nesten} beskjæftiget med i sin fritid, det spil-
^{te} nemlig til en hver tid naar det var anledning
og manden hadde penger. Pengene skiftet hyppig
vier alt efter som manden hadde "flaks"
eller "inflaks". Noen som hadde været særlig
uheldig hadde tapt nesten hele sin vinter-
fortjeneste, medens de heldige hadde vundet til-
svarende.

Efter at ha betalt kr. 80.- offikraver
i kassapenger for 20 dages ophold i Langgyssbyen
og kr. 50.- feriebkraver i lilet til Harstad
var det avsted med "Tungsten" ifølge med
en kollega, 30 arbejdere og 3 kvinder den 20.
mai med Harstad som første anløpssted.
Deiret var hele reien første klasser og

spøen var, til all hell for mig og
kanskje andre ogsaa, gbat som et spri, uten
mindste antydning til dæmning; Vi kunne
da ogsaa intet alle vare maaltider uten
at føle det mindste ubehag, hvilket er
en skjeldenhed paa Nordishavet. Is saa
vi nesten ingenting av. I Harstad hvor-
til vi kom efter 3 døgns overfart blev
vi paa kaien møtt av flere geleder
med "hammer" av begge kjør, likesom
prisene paa alle slags varer og hateller skul-
de være paabagt i praevent av arbeiderne
og fangstfolk fra Svalbard.

Mange arbejdere "feiret" gjensynet med
mar Kerge, ved drikke sig pore full og "feste"
sammen med kjenninger og kjenningers kjen-
ninger saa længe deres opsørte panger
rak til. Dagen efter reiste jeg til
Fransø hvor jeg ogsaa fik indtryk
av at pikene var usædvanlig forel-
sket i fangstmændenes penger. Jeg
blev nemlig belært av "hammer" i for-
skjellige utgaver af alle aldre.

Efter hvad jeg har bragt i erfa-
ring har det i denne sæson overvintret
19 fangstmænd paa følgende steder paa
Svalbard:

Glamsøen	3	mænd
Billsøen	4	" "
Laksefjorden	3	" "
Cross bay	2	" "
Danskøene	2	" "
Norskøene - Rødbay	2	" "
Laiers bay - Wide bay	2	" "
Østøen Wide bay	1	" "

Disse 19 fangstmænd har tilsam-
men fanget ca. 260 hvitrov
og " 50 blårov
tilsammen 310 rove

og ca. 8 isbjørn og endel kabbe og dunn.
De gennemsnitlig markedspriser for
hvitrov er for tiden kr. 50.- pr. stk.

og for blårov " " 100.- " "
og bjørn ca. kr. 50.- pr. stk.

260 hvitrov a. kr. 50/- = kr. 13000.-
50 blå-do. a " 100/- = " 5000.-
kr. 18000.-

overført . . . . . kr. 18000.-
8 meter isbjørnskinna. 20/- " 400.-
18400.-

Kabbe og dunn fanget i fjær ca. 600.-
19 mænd har saaledes bruttofanget kr. 19000.-

Naar man regner 50% ifra som
driftsudgifter blir nettofortjensten pr.
mand i denne sæson kr. 500.- per
hundredde kroner.

Fransø den 15. juni 1932.

Fangstmænd G. Bjørnes

